

18 PAŹDZIERNIKA: WYKŁAD ONLINE. CO DALEJ Z GMINNĄ EWIDENCJĄ ZABYTEKÓW? STAN PO WYROKU TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO Z 11.05.2023 R.

Posted on 18 października 2023

Narodowy Instytut Dziedzictwa zaprasza na pierwszy wykład online z cyklu „Zabytki i prawo”. Tegoroczne wykłady zostały przygotowane na podsumowanie 20-lecia ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, a pierwszy z nich będzie dotyczył sytuacji prawnej zabytków wpisanych do gminnych ewidencji zabytków po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 11.05.2023, w konsekwencji toczącego się postępowania Naczelnego Sądu Administracyjnej. Wykład 18 października o godz. 18.00 poprowadzi dr Aleksander Jakubowski, kolejny wykład już 25 października, zapraszamy!

Termin: 18 października 2023 r. godz. 18.00

Prelegent: dr Aleksander Jakubowski, Uniwersytet Warszawski

Temat: Co dalej z gminną ewidencją zabytków? Stan po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 11.05.2023 r.

Link do formularza rejestracyjnego: [>tutaj<](#)

11 maja 2023 Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że przepisy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, na podstawie których gminy włączają obiekty do gminnej ewidencji zabytków (GEZ), naruszają zapisy Konstytucji. Wyrok Trybunału Konstytucyjnego był odpowiedzią na pytanie prawne postawione przez Naczelny Sąd Administracyjny, w zakresie w jakim przedmiotowe zapisy ograniczają prawo własności nieruchomości poprzez dopuszczenie ujęcia nieruchomości jako zabytku nieruchomego w gminnej ewidencji zabytków, bez zapewnienia właścicielowi gwarancji ochrony prawnej przed dokonaniem takiego ograniczenia. I czy są one zgodne z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz z art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonego w Paryżu dnia 20 marca 1952 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 36, poz. 175, ze zm.).

Wyrok Trybunału zapadł niemal w dokładną rocznicę dwudziestolecia obowiązywania obecnego modelu ochrony zabytków. I jest on ważnym sygnałem, że przyszedł czas na poważną dyskusję o przyszłości systemu ochrony zabytków w Polsce.

Wystąpienie dra Aleksandra Jakubowskiego, które jest pierwszym wykładem w ramach cyklu „Zabytki i prawo”, będzie zatem doskonałym wprowadzeniem i jednocześnie rozpoczęciem tego dyskursu.

dr Aleksander Jakubowski - doktor nauk prawnych, adiunkt w Katedrze Prawa i Postępowania Administracyjnego na Wydziale Prawa i Administracji UW, dyrektor ds. kształcenia Uniwersyteckiego Centrum Badań na Środowiskiem Przyrodniczym i Zrównoważonym Rozwojem UW, zastępca przewodniczącego Rady Naukowej Dyscypliny Nauki Prawne UW. Radca prawny, wcześniej asystent sędziego w Naczelnym Sądzie Administracyjnym. Ekspert Polskiej Komisji Akredytacyjnej, laureat stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla wybitnych młodych naukowców, stypendysta i kierownik grantów Narodowego Centrum Nauki. Swoimi badaniami obejmuje m.in. problematykę prawną gminnej ewidencji zabytków oraz ich ochrony w ramach planowania przestrzennego.

„Zabytki i prawo” to cykl wykładów online zorganizowany przez Narodowy Instytut Dziedzictwa w związku z 20-leciem ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Na spotkania z udziałem czołowych polskich prawników specjalizujących się w ochronie zabytków zapraszamy od 18 października do 6 grudnia.

Ustawa, przyjęta 23 lipca 2003 roku, odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu polityki ochrony zabytków w Polsce, wprowadzając ramy prawne. Określa ona przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków, zasady tworzenia krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach, a także organizację instytucji odpowiedzialnych za ochronę zabytków.

Świat zabytków jest jednak bardzo rozległy i nierzadko skomplikowany, co zostało dostrzeżone podczas dwudziestu lat funkcjonowania tego aktu prawnego, zarówno przez teoretyków, jak i praktyków zajmujących się ochroną zabytków w Polsce.

Od momentu jej uchwalenia minęły dwie dekady, a w tym czasie, wiele się zmieniło w zakresie dziedzictwa kulturowego, technologii, i potrzeb społecznych. W związku z tym, cykl wykładów „Zabytki i Prawo” będzie okazją do refleksji nad obecnym stanem prawnej ochrony zabytków w Polsce, a także do rozważenia przyszłości tego obszaru.

Wykłady zostaną poprowadzone przez czołowych polskich prawników specjalizujących się w ochronie zabytków, którzy podzielą się swoją wiedzą i doświadczeniami.

Cykl wykładów „Zabytki i Prawo” jest otwarty dla wszystkich zainteresowanych tematyką dziedzictwa kulturowego, ochrony zabytków i prawa. Wykłady będą dostępne online, po wcześniejszej rejestracji.

Narodowy Instytut Dziedzictwa serdecznie zaprasza do udziału w tym ważnym wydarzeniu, które przyczyni się do rozwoju debaty na temat ochrony zabytków w Polsce.

Harmonogram wykładów:

- **Termin:** 25 października 2023 r., godz. 18:00
Prelegent: prof. dr hab. Maciej Trzciniński, Uniwersytet Wrocławski
Temat: Problemy ze stosowaniem przepisów karnych w zakresie ochrony dziedzictwa kultury
Link do formularza rejestracyjnego: [<tutaj>](#)

- **Termin:** 8 listopada 2023 r., godz. 18:00
Prelegent: dr Katarzyna Lenczowska-Soboń, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
Temat: Pranie pieniędzy na rynku dzieł sztuki
Link do wydarzenia: [<tutaj>](#)

- **Termin:** 15 listopada 2023 r., godz. 18:00
Prelegent: dr hab. Wojciech Szafrąński, prof. Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Temat: Nowy *level* regulacji obrotu dobrami kultury – między ustawą z 2003 r. a projektowaną ustawą
Link do wydarzenia: [<tutaj>](#)

- **Termin:** 22 listopada 2023 r., godz. 18:00
Prelegent: dr Alicja Jagielska-Burduk, Uniwersytet Opolski
Temat: (Nie)typowe dziedzictwo
Link do wydarzenia: [<tutaj>](#)

- **Termin:** 29 listopada 2023 r., godz. 18:00
Prelegent: prof. dr hab. Piotr Dobosz, Uniwersytet Jagielloński
Temat: System prawa ochrony zabytków i prawa kształtowania i ochrony dziedzictwa kulturowego w kontekście niematerialnego dziedzictwa kulturowego
Link do wydarzenia: [<tutaj>](#)

- **Termin:** 6 grudnia 2023 r., godz. 18:00
Prelegent: dr hab. Katarzyna Zalasieńska, Uniwersytet Warszawski, dyrektor Narodowego Instytutu Dziedzictwa
Temat: Początek końca czy koniec początku zmian systemowych w ochronie zabytków
Link do wydarzenia: [<tutaj>](#)

Prelegenci cyklu wykładów online na 20-lecie Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami „Zabytki i prawo”:

dr Aleksander Jakubowski - doktor nauk prawnych, adiunkt w Katedrze Prawa i Postępowania Administracyjnego na Wydziale Prawa i Administracji UW, dyrektor ds. kształcenia Uniwersyteckiego Centrum Badań na Środowiskiem Przyrodniczym i Zrównoważonym Rozwojem UW, zastępca przewodniczącego Rady Naukowej Dyscypliny Nauki Prawne UW. Radca prawny, wcześniej asystent sędziego w Naczelnym Sądzie Administracyjnym. Ekspert Polskiej Komisji Akredytacyjnej, laureat stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla wybitnych młodych naukowców, stypendysta i kierownik grantów Narodowego Centrum Nauki. Swoimi badaniami obejmuje m.in. problematykę prawną gminnej ewidencji zabytków oraz ich ochrony w ramach planowania przestrzennego.

prof. dr hab. Maciej Trzcziński - prawnik i archeolog, profesor Uniwersytetu Wrocławskiego; kierownik Katedry Kryminalistyki na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego oraz kierownik Międzywydziałowych Studiów Podyplomowych Archeologii Sądowej na Uniwersytecie Wrocławskim; autor wielu publikacji z zakresu kryminalistyki i archeologii sądowej. Zasadniczy

obszar zainteresowań badawczych jest szeroko rozumiana problematyka ochrony prawnej dziedzictwa kulturowego, ze szczególnym uwzględnieniem przestępczości skierowanej przeciwko zabytkom. Obok tego nurtu badawczego zajmuje się praktycznym zastosowaniem nauk sądowych zwłaszcza, archeologii sądowej. Członek Rady Ochrony Zabytków oraz Rady Ochrony Dziedzictwa Archeologicznego, zastępca przewodniczącego rady naukowej Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, członek Stowarzyszenia Naukowego Archeologów Polskich, członek European Network of Forensic Science Institutes oraz członek ICOM Poland. Odznaczony Brązowym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” oraz Złotą odznaką za ochronę zabytków.

dr Katarzyna Lenczowska-Soboń - prokurator Prokuratury Okręgowej w Lublinie, Adiunkt na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie - Skłodowskiej w Lublinie, zastępca redaktora naczelnego Kwartalnika Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, członek Zespołu Analiz Systemowych w Kancelarii Prezydenta RP, koordynator ds. przestępczości przeciwko zabytkom oraz przestępstw prania pieniędzy.

dr hab. Wojciech Szafrąński - prof. UAM, wykładowca na Wydziale Praw i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i w Instytucie Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Specjalizuje się w prawie ochrony dziedzictwa kulturowego. Rzecznawca Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w zakresie ocen i wycen zabytków. Członek Polskiego Komitetu ds. UNESCO oraz UNESCO Chair on Cultural Property Law.

dr Alicja Jagielska-Burduk - dr nauk prawnych, absolwent studiów MBA, ekspert z zakresu szeroko rozumianego prawa kultury i rynku sztuki. Jest kierownikiem Centrum Prawa Ochrony Dóbr Kultury UNESCO (UNESCO Chair on Cultural Property Law) na Wydziale Prawa i Administracji na Uniwersytecie Opolskim, członkiem zarządu oraz współprzewodniczącą sekcji prawnej (TIAMSA legal) Międzynarodowego Stowarzyszenia Badań nad Rynkiem Sztuki (The International Art Market Studies Association) zrzeszającego praktyków i badaczy rynku sztuki oraz redaktorem naczelnym „Santander Art and Culture Law Review”. W 2020 r. została przyjęta na listę arbitrów Sądu Arbitrażowego ds. Sztuki (Court of Arbitration for Art). Była stypendystką Międzynarodowego Instytutu Unifikacji Prawa Prywatnego w Rzymie (UNIDROIT).

prof. dr hab. Piotr Dobosz - profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego; w badaniach naukowych i publikacjach zajmuje się zagadnieniami prawa administracyjnego, prawa samorządu terytorialnego, prawa ochrony zabytków, nauki administracji, historii prawa administracyjnego i ustroju konserwatorstwa polskiego.

dr hab. Katarzyna Zalaśńska - dyrektor Narodowego Instytutu Dziedzictwa, doktor habilitowana nauk prawnych, nauczyciel akademicki, autorka monografii i artykułów naukowych. Specjalizuje się w prawie ochrony zabytków, działalności muzeów, bibliotek i archiwów oraz obrotu dzieł sztuki. Członek Polskiego Komitetu Narodowego Międzynarodowej Rady Muzeów ICOM, Polskiego Komitetu Narodowego Międzynarodowej Rady Ochrony Zabytków ICOMOS. Tematyka jej publikacji naukowych związana jest głównie z prawnymi aspektami funkcjonowania systemu ochrony dziedzictwa kulturowego.